

Minden eddigi társadalom története
osztályharcok története.
Világ proletárai egyesüljétek!

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

„Az iparilag fejlettebb ország a ké-
vésbé fejletlenek saját jövője képét
mutatja.” (Marx.)

No. 64. szám. Vol. V. évfolyam.

New York, 1907 november 26.

Egyes szám ára 2 cent.

Tájékoztató.

AZ AMERICAN FEDERATION OF LABOR TEHETELENSÉGE A TÖKE GARÁZ-
DALKODÁSÁVAL SZEMBEN.

Az A. F. of L. évi konvenciója és a töke és munka barátsága. — Az ipari szervezetek feladatai. (Folytatás.)

Mi sem természetesebb annál, mint hogy egy gazdasági szervezet, melynek sem elve, sem alapja nincs, csak arra jó, hogy a legkorruptabb fakiroktól kizsákmányoltassék.

Az A. F. of L.-re is a polgári politikusok mihamar kivették hálójukat, hogy a maguk ügyének megnyerjék és a szervezetet a lehető legjobban kihasználják.

A különböző hazug jelszavak leple alatt felvezetett munkásokból teljesen kiűzték a szolidaritás-érzetét és a saját osztályuk iránti gyűlöletet, olyannyira, hogy a benszűlt s az amerikai A. F. of L.-ben nevelkedett munkás-arisztokrata tényleg azt hisze, hogy ő különb anyagból gyúródott, mint a más nemzetbeli.

Hogy ezen betegség terjedésének a proletáriátus soráiban gátat vessen, egy kis csoport, melynek tagjai ugyan a legjobb szándékkal láttak a dologhoz, de a történelmi tanulságok ismeretét nélkülöztek, — arra törekedett, hogy a szocializmus eszméjét terjeszse a szervezeten belül, hogy az A. F. of L. alapszabályainak megváltoztatásával a szervezetet egészséges alapra vala fektethető. Ez a vállalkozás azonban mindez ideig megfenneklett a labor-fakirok önzésén és korrupszáján.

Ezeket a politikai irányzat, mely az A. F. of L.-t a saját képe és hasonlatosságára véli még most is átalakíthatónak, lábbal tiporja szocializmusnak alapul szolgáló azon tudományos felismerést, mely szerint a politikai mozgalom mindenütt csak tükrö a gazdasági állapotnak, elvetése a történelmi materializmusnak. S ezt a felfogást sínyli az amerikai munkáspolitikai is, mely félreismertethetetlenül magán viseli a gazdasági munkásszervezetek elmaradottságának bélyegét.

Politikai eredményeket nem egyesek, hanem az osztály részére csak egy módon lehet biztosítani: egy erőteljes modern gazdasági szervezet felépítésével és az által támogatott munkásság nyomása alatt. Minden másnemű törekvés vagy tudatlanságból vagy önző erköletelenségből ered.

De nemcsak politikai, hanem másnemű munkásszervezetek biztosítására is teljesen képtelen a régi unionizmus.

Igy a tanítás az ily szervezetekben természetesen csak addig lehet megengedve, a meddig az a szervezet alapját nem érinti. Nem is tehetősebb fel, hogy magának a szervezetnek keretei között meg lehetne győzni a tagokat annak helytelenségéről; de még kevésbé lehet őket arra bírni, hogy annak újjászervezésére törekedjenek, ha egyszer egyéni érdekeiknek kedvez.

Ehhez az újjászervezéshez mindenképp a tagok többségének annak szükségességéről kellene meggyőződnie lenni és még akkor is kérdés, hogy nem szakadnának-e el az elmaradott elemek végleg, mert az indifferens ember semmitől sem tartózkodik jobban, mint busás anyagi ellenszolgáltatás nélküli önzetlen munkától.

Egy másik körülmény, mely a szervezet fejlődését lehetetlenné teszi, az a szerződési rendszer. A munkásokat az a rendszer minden önálló, szabad cselekvéstől visszatarthatja: nem választhatják ki maguknak az alkalmas időt pl., hogy bérharcba lépjenek, hanem időhöz vannak kötve s ezáltal lehetővé teszik a munka adóknak, hogy előre elkészüljenek a harcra és megtöltsék a raktárakat. De még a rokonszónakait sem segíthetik sztrájkok alkalmával, hanem pl. a szervezett szállított munkások kénytelenek azt a készmunkát tovább szállítani, a mit sztrájkotörök állítottak elő valamely üzemben, és ha ezt vonakodnak megtenni, úgy elveszik tőlük a „chartert”, vagy az ünévezérek visszakergetik őket a munkához azon ürügy alatt, hogy eljárásuk törvényellenes.

A korrupció tökéletesítéséhez még az is hozzájárul, hogy bérharcoknál nem maguk a munkások tárgyalnak a kizsákmányolókkal, hanem a vezető férfiak. És ezek a vezérek minden megbukott sztrájk után mint hősök vonulnak végig a kapitalista újságok hasábjain.

Csak természetes, ha azok az emberek, kik a helyzetet felismerték, elfordultak attól a szervezettől és megalakították az osztályharc alapján álló Industrial Workers of the World-ot, vagyis egy olyan gazdasági szervezetet, a melyet a kapitalizmus fejlődése és a gazdasági viszonyok szükségessé tettek. Az I. W. W. nem pillanatnyi érdekét szolgál, hanem

mint alapszabályából kitűnik — a tökérs rendszer megszüntetését: a termelési eszközök köztulajdonba vételét ir. zászlajára.

Az I. W. W. megál. tásánál kiadott röpiratnak alábbi részét fogja a kis világot fog venni az I. W. W. céljaira:

„A trade unionizmus a bérabszolgáltatásban némi megkönnyebbülésért örökös küzdelmet igér. Nem akarja látni a lehetőséget, hogy ipari demokrácia alkottassék, melyben nem lesz bérabszolgáltatás, hanem a hol a munkásoknak birtokában lesznek az eszközök, melyeket használnak és a termékek, melyeket ők élveznek.

Ez a munkások sorait töredékebe osztja, kiszolgáltatva őket tehetetlenül az ipari harcmezőn.

„A munkássztyált aggasztó általános gazdasági bajok csak a munkássztyalban általános mozgalma által irthatók ki. A munkássztyalnak ily mozgalma lehetetlen, mikor külön szakmára és bérre vonatkozó egyezségeket kötnek, melyek a munkaadót segítik ugyanazon iparban egy másik szakma ellen és mikor az erő gyűmölését nem termő törvényhatósági küzdelmekre vesztegettetik, melyek csak az unió hivatalnokainak személyes emelkedését szolgálják.

Ezeket a föltételeket végrehajtó mozgalomnak egyetlen nagy ipari unióból kell állani, mely fölél minden ipart, megállapít szakma önállóságot helyileg, ipari önállóságot nemzetközileg és a munkássztyal egységét általános.

Az osztályharc alapján kell állania és általános igazgatásának vezetése harmoniában kell, hogy legyen a munkaadó és munkálkodó osztály között folyó elnyomhatatlan harcnak felismerésével.

Ily szilárd alapra helyezkedve, semmiféle gazdasági vagy politikai körülmény nem veszélyeztetheti, vagy gátolhatja a szervezet fejlődését, hanem ez minden körülménnyel dacolva, előre fog haladni biztos célja, az emberiség felszabadítása felé!

(Folytatjuk.) Fáy.

A SZOCIALIZMUS TERJEDÉSE.

A szocializmus viláshódító körútjában elért már Ázsia déli részére, a hinduk történelmi nevezetességű országába is. Kalkuttában alakították meg a szocialdemokrácia legelső ligáját Indiában. A több száz millió lakossággal bíró országot gazdaságilag kizsákmányolja a hatalmas brit birodalom. Hogy uralmát biztosítsa, gondosan igyekszik az ott lakó különböző népeket egymástól elidegeníteni. De még az egy és ugyanazon fajhoz tartozóknál is igyekszik vallási különbségek révén egyenlenséget teremteni. Mindenesetre rossz néven veszi a hatóság még azt is, hogy a hindu vallású mohammedán vallású honfitársával barátságos viszonyban él. A szocializmus ilyen körülmények között óriási kulturafeladatok várnak. Mivel terjedésének létalapja meg van, bizonyos, hogy a Kalkuttában most megalakított liga hamarosan kiterjeszkedik egész Bengálra s onnét meghódítja egész Indiát.

Hogy mily kitűnő talajunk van, Indiában, bizonyítja az alábbi hír is:

Kalkuttából jelentik, hogy a keletindiai vasatvonalon a mozdonyvezetők beszüntették a munkát, minek következtében az egész forgalom megakadt. A mozdonyvezetők kevés kivétellel külföldiek, de a mint utóbb jelentik, a benszűlt munkások is tömegesen csatlakoznak a sztrájkolókhöz.

A sztrájkolók több fizetést és emberségsébb bánásmódot követelnek.

OROSZORSZÁGBÓL.

Odesszában 27 embert a 11-ik (I. Miklós) ezredből egy külön haditörvényszék elé állították és három közülök lázadás és fegyvertelenség miatt halálra ítélték, mert a cárnak egy képét megrongálták; kilencet életfogytig tartó kényszermunkára ítélték el. A többit börtönítették.

A tárgyalások a nyilvánosság kizárásával folytak le és a halálra ítéleteket azonnal agyonlőtték.

Varsóból jelentik, hogy a lengyel szocialista egyesület a harci csoport feloszlását rendelte el, még pedig azon ürügy alatt, hogy a szervezet közé alacsonyodott le egy rabló és betörőbanda kezében.

BEVÁNDORLÁS.

Miközben az édes hazában óriási mérvű visszavándorlásról beszélgetnek, hullatva hazafias könyveket az olesó munkaerő visszatelapülésén, ezalatt hivatalos részről itt a következők állapították meg.

A bevándorlás történetében első eset az az özőnlés New York kikötőjébe, melyet október hónapban az Egyesült Államok bevándorlás feltűntet. Ez a száma 100 ezret meghaladja. A Washingtonból legutóbb érkezett statisztikai adatokból kiderül, hogy október havában 111,513 bevándorlót bocsátottak partra. A többlet 11,5 százalékat tesz ki az 1906. év hasonló hónapjának rekordszámával szemben, mely 99,974 bevándorlót tüntet fel. Azon országok, melyek a legtöbb bevándorlót küldték, a következők: Ausztria 12,531, a többlet 2065 az elmúlt év októberéhez képest; Magyarország 15,656, a többlet 2677; Németország 5381, a többlet 528; Görögország 3110, az apadás 1075; Olaszország 18,478, az apadás 3685; Orosz- és Finnország 16841, szaporodás 536; Nagy-Britannia és Írország 14,689, a többlet 2896-tal tesz ki. Japánból 1616-an vándoroltak be, 932-vel többen, mint tavaly ilyenkor. Az Európából való össz-bevándorlás ez év októberében 101,638 volt, 6670-nel több, mint 1906-ban. A lefolyt 10 hónap alatt az össz-bevándorlás 1,029,168-at tett ki. A Kanadából való bevándorlás s még mindig emelkedést mutat és az október hóról szóló kimutatás a szeptemberrel szemben 22 százalékos emelkedést tüntet fel és 157 százalékat az elmúlt esztendő októberével szemben. Mintegy 77 százaléka az összes, az Egyesült Államokban kikötött bevándorlóknak New York kikötőjében érkezett meg. Baltimoreban 5123-an, Bostonban 5215, Philadelphióban 1796, Galvestonban 1390 és New Orleansban 860 bevándorló. A partra bocsátott bevándorlók közül 72,522 férfi és 38991 nő.

A mi a visszavándorlást illeti, az a válságos helyzet és az ebből eredő óriási munkanélküliség folytán csakugyan nagyobb mérvű a szokottnál, bizonyítva, hogy a proletársorok az összes országokban egyformán türelhetetlenek. Az idevágó hivatalos jelentés a következőket mondja.

Chicago-i jelentések szerint az északnyugati vidékekről való visszavándorlás ezen év utolsó két hónapjában hatalmas méreteket fog ölteni. Várható, hogy ez év utolsó hat hetében 20,000 kivándorló fog Chicagón át vonulni.

A visszavándorlás statisztikája ez év augusztusára immár megalapított. E szerint abban a hónapban 2246 bevándorló és 16612 nem immigráns utazott vissza az ó-hazába. A bevándorlók közül 4711 Ausztriába, 2867 Magyarországra, 505 Németországra, 8886 Olaszországra, 2777 Oroszországra, 43 Svájcba. Az augusztusban visszavándorlottak közül 865 mint nem és 1623 mint magyar van lajstromozva. A 14 évesnél fiatalabbak száma 929; 14—44 évesek 19069-en voltak és 2248-an 45 évesek és idősebbek voltak.

Érdemes volna megállapítani, hogy az augusztusban visszavándorlottak közül hányan menekültek el azóta az édes hazából.

OKOS HATÁROZAT.

A Goldfield Miners Union egy rendes gyűlésén a „Tonopah Miners Union” azon határozati javaslatát, mely az I. W. W.-hoz való csatlakozást mondja ki, magukévá tették és elhatározták, hogy az indosszást közléstessék a „Miners Magazin”-ba.

AMNESZTIA SAN SALVADORBAN.

A san salvadori kormány kibocsátott egy rendeletet, melyben minden politikai foglyokat azonnal szabadlábra is helyezték. Továbbá megengedi, hogy a politikai száműzöttek Salvadorba visszatérhessenek. Az ostromállapot is megszüntették a köztársaságban.

Figyelem!

Kik alapot nem kapják rendszeresen, levelező lapon tudassák velünk a következő angol szöveggel:

Editor, Népakarat 28 City Hall Pl., New York.
I am a subscriber of your paper, but I don't get it regularly. Please send it to this address.

Név.....
Szám és utca.....
Város.....

A kultura előharcosai.

A NEW YORKI ISKOLATANÁCS NEVELÉSI RENDSZERE.

BOTBÜNTETÉS AZ ISKOLÁBAN. PROLETÁR GYERMEKNEVELÉS.

Ha valakire azt mondjuk, hogy okos ember, ezzel még nem tudni, hogy dicsérik-e vagy gúnyoljuk az illetőt. A hangsúlytól függ, hogy melyiket értjük alatta; ebben az értelemben vehetjük, ha a „kultura előmozdító” jelzővel tisztelik meg a new yorki iskolatanácsot. Ez a jeles forum nem akar belenyugodni abba, hogy nevé majdan a feledés szürke homálya takarja, mivel semmi maradandó alkotás nem fogja hirdetni egykor létezését, azért hát egy „életbevágó” reformmal akarja felírni nevét a művelődéstörténet lapjaira, ez a „reform” méltó lesz a t. tanács észjárásához, s hiszen fogja jellemezni, mennyire állott hivatásának magaslatán, a míg az iskola- s a nevelés-ügyek elén állott; de alkalmas lesz arra is, hogy az új generáció fogcsikorgatás közt emlegesse e víg-écek neveit, kik a barbár középkor maradványait akarják újra törvénybe iktatni.

Az a reform nem több és nem kevesebb, mint a botbüntetés újra behozatala az elemi iskolákban. Hogy ezt komolyan keresztül vinni szándékozik, bizonyítja az a tény, hogy már egy bizottságot is nevezett ki, mely a tanítókkal tárgyal, s azok véleményével egyetértőleg fogja megállapítani a bot mikénti használatát.

E tervet azzal indokolják, hogy sok a javíthatatlan, elenszerű gyermek, kikkel szemben a tanítók rá vannak utalva a „testi fenyték” alkalmazására.

Mi nem hihetjük, hogy ebben az u. n. civilizált korban oly tudatlan legyen valaki (még ha a new yorki iskolatanács tagja is), hogy ne tartaná föltétlen károsnak, elvetendőnek az iskolai botozást, melyet minden tisztességesebb, mondjuk civilizáltabb államban már eltörölték. Nem tudatlanság, hanem céltudatos rossz akarat az, mely a tanács eljárásában nyilvánul. Célja az, hogy a „nyakas” önértéket elnyomja a fejlődő gyermekben és jámbor, engedelmes, könnyen kizsákmányolható rabszolgát csinálnak belőle. Kapitalista módszer ez, mely a szerinte rakoncátlan, bőszi sihederből útlegeket akar erőnyes polgárt nevelni.

Mi hirdetjük mindig legnyomatékosabban, hogy igenis hiba van a nevelési rendszerben, mely szorosan összefügg az állam minden intézményével, de különösen a tökérs kizsákmányolási rendszerrel, de mi nemcsak az utókövetkezményeket, hanem magát a hiba okozóját akarjuk megszüntetni. A hiba nem a gyermekben van, hanem azokban a társadalmi állapotokban, melyek a rossz tulajdonságokat kifejlesztik, a jó tulajdonságokat pedig elnyomják.

Az a gyermek, a melyik neveletlen és rossz hajlamu, nem a saját hibájából ilyen, hanem mert a külső körülmények nem tették számára lehetővé a jobb nevelést, ebben pedig az a társadalom a bűnös, mely a proletárt már szenge korában elvonja a tanulástól és olesó bérért a árba kényszeríti, hol a hosszú munkaidő, az örökös függés, gyakori munkanélküliségek, a proletár lét súlyos gondjai, mind hozzájárulnak szellemi kifejlődésének akadályozásához. Az ily körülmények között felnőtt ember hogy adhatson majd gyermekeinek gondos, észszerű nevelést, melyhez se tudása, se ideje nincs? Ha a munkás még is annyira öntudatra ébred, hogy a saját erejéből akarja pótolni a társadalom mulasztását, tanulni, művelődni akar saját osztályosorsói körében, a munkásképző és szakegyesületekben, hogy kifejlessze önmagában az embert, elsajátítsa az igazi tudást és erényt, ha meg akarja tanulni munkátsársai körében az összetartás, az egysülés, a nemzetközi szolidaritás szép tulajdonságait, akkor szemben találja magát az osztályállam összes faktorait, kik üldözik meggyőződéséért és büntetik azért, hogy felvilágosodott igazi ember akar lenni és az elnyomás minden eszközével kényszerítik, hogy megmaradjon abban a tudatlanságban, „neveltelenségben”, melyet a kapitalista társadalom csak ő neki tartott fenn. Ilyen viszonyok közt aztán nem csoda, sőt természetes, hogy ha a neveléstől mesterségesen megfosztott munkás utódai közvetlenül szenvednek a nevelés hiánya miatt.

Mikor a munkás rövidebb munkaidőért harcol, teszi ezt azért, hogy több ideje, tehetsége legyen önmagának és családjának nevelésére, s akkor közvetlen kulturális célt követ, amelyben testben, szellemben erősebb nemzedéket akar adni a társadalomnak, s a kik őt ebben a törekvésben akadályozzák, azok a kultura ellenségei.

A kapitalizmus nevelési rendszerére különösen jellemző, hogy ezen igazi helyes utat nem

akarja követni, mert hiszen a tökéletes nevelés igazsághoz, szabadsághoz, szocializmusához vezet. A kapitalizmus farizeus képpel neveltelenségről panaszkodik s a tanárokból tanbetyárokat akar csinálni, hogy rászabadítsa a védtelen proletár gyermekekre, mely csak sajnálatra méltó áldozata e rendszernek, s ha ezért még sújtják, a célnak éppen ellenkezőjét érnék el vele, mint a mit állítólag elérni akarnak: a gyermekeknek a jó utra terelését.

Az üteg a gyermekek önértékében megalázza, ezért erkölcsi szempontból meg nem engedhető, a botozó tanító iránt pedig még inkább ellenszenvet, gyűlöletet fog kelteni.

Minden felvilágosodott ember tudja, hogy a botozás kártékony kihatása a gyermek idegrendszerére, épp úgy, mint a hogy a fejbe-és arcverések agyvelőjének fejlődésére nagy veszedelemmel jár, a ki ezt ajánlja vagy kultiválja, az degenerálja a gyermeket, de nem neveli.

Ha azok az urak és a botozásra hajlandó tanítók emelni akarnák a tanítandó gyermek erkölcsi színvonalát, akkor nem a korbácsost nyulnának, hanem segítenének a szocialista munkássztyalnak abban a társadalmi akcióban, mely a tökérs kizsákmányolás megszüntetését célozza, mely a munka társadalmában módot nyújt minden szülőnek, hogy tisztességes nevelést adhatson gyermekeinek. Ha majd meg lesz a lehetőség arra néve, hogy a szülők magasabb műveltségre jutnak, akkor gyermekeik is magasabb intelligenciával fognak bírhatni, mire iskolába kerülnek. A tanító, ki meg szünt bémunkásnak lenni, nem a Prügel-pedagógus alacsony szempontjából nézi fontos feladatát, hanem tudományával és tudáshoz illő szeretettel, jóakarattal, szellemi fölényével fog hatni a gyermeke. A babonától és hazugságtól megtisztított tantárgyak igazságukkal, szépségükkel fogják a gyermek fogékony elméjét meghódítani, akkor a gyermek tisztelni és szeretni fogja tanítóját.

Hogy kivételek a legjobb tanrendszer mellett is fordulhatnak elő, az valószínű, de akkor senki sem fog arra gondolni, hogy a boszúállás eszközeivel javítsa meg a betegesen macskakodó, önféj, izgága gyermeket, hanem az ilyeneket külön osztályba lehet sorozni s sportra vagy munkára kell fogni. A munka legyen nehéz, de kellemes és érdekesítő, aztán ki merítő fizikai foglalkozás után a gyermek nem macskakodó tanítójától, örül, ha pihenhet. Jgy lassan, de biztosan leszoknak a természetellenes cselekvésről és durvaságról és szellemi és erkölcsi fejlődése is rendszer mederbe térne.

Igy lenne kétszeresen igaz az elzmondás: „A munka nemest”. Ha így az elzüléstől megmentett gyermek eléri az érett kort, eszébe jut, hogy mindezt a munkának köszönheti, úgy bizonyára jobban tisztelni fogja a munkát, mint az az ember, kit a munkával való nevelés helyett annak idején bottal traktáltak.

De észszerű érvekre és a humanizmus szavára a new yorki iskolatanács nem reflektál. Az egy megrögzött, vaskalapos kapitalista testület és ez mindent magmagyaráz.

Azt az egyet ajánljuk még, ha a t. kupak-tanács mindenáron a tanbetyárság zászlóvivője akar lenni, akkor először is ő rajta kell kipróbálni a botozás nevelő hatását.

Kömtives Ferenc.

MÉRT OLY ELŐZÉKENYEK?

Sok vasuti menetjegyiroda Chicagóban különösen olesó menetjegyet ajánl Bisbee (Arizona)-ba. Amde Bisbee nem alkalmas hely látványosságot vagy szórakozást keresőknek. Bisbee továbbá az üzletemberek számára sem bir valami különös vonzóerővel és a képzeltet legszegényesebb hely kapitalisták számára, hogy ott lakjanak. Semminemű országos kiállítás sem rendeztek ott id ő szerint, a mely mérsékelt menetárakat indokolna. Miért hát ez az előzékeny ajánlat a vasutak részéről? Persze! Bisbeeben a bányászok sztrájkolnak, a W. F. of M. bányászai a bisbee-i bányatuladonosok ellen. Az uraknak tehát sztrájkörök van szükségük s minthogy ilyenek Bisbeeben nem akadnak, máshonnan kell őket importálni. Innen fuj a szél: ezért a vasutak előzékenysége. Munkások, maradjatok távol Bisbeetől!

Elvtársak! Munkások!

Terjesszék a „Népakarat”-ot.

NÉPAKARAT szocialista munkáslap.

A Szocialista Munkaspárt hivatalos közlönye. Kiadja az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség...

Table with subscription rates: ELŐFIZETÉSI ÁR: Éves 2.00, Fél éves 1.00, Negyed éves 0.50, Európa 12 korona.

A Munk. Bel. Szöv. hivatalos közlönye. Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America. 516 East 6th Street, New York, N. Y.

ARNOLD GONDA NATIONAL SECRETARY. A. WALDMAN NATIONAL TREASURER.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY. SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00 SINGLE COPIES 2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907, at the Post Office at New York, N. Y.

New York Tuesday, November 26, 1907

I. W. W.

A munka gyümölcse a munkást illeti. Szégyen, gyalázat!

Reinstein Boris elvtárs, a Szocialista Munkáspárt egyik küldötte, a stuttgarti nemzetközi kongresszusra néhány nappal ezelőtt visszajött. Buffalóban utaztában a párt new yorki helyiségében látogatást tett és futólágos szóbeli jelentést is tett európai tevékenységéről.

Európa és különösen a kontinensen lehet elmaradt az unionizmus, de bizonyára nem oly korrupt és korrumpáló, mint a minő a tökélszerű unionizmus Amerikában lett.

Reinstein Boris elvtárs, a Szocialista Munkáspárt egyik küldötte, a stuttgarti nemzetközi kongresszusra néhány nappal ezelőtt visszajött. Buffalóban utaztában a párt new yorki helyiségében látogatást tett és futólágos szóbeli jelentést is tett európai tevékenységéről.

NEHEZ KÉRDÉS. Belépünk-e az International Unionba, vagy sem?

Ezen vitatkozik Chicagóban egy nemrég alakult egyület: a koesimunkások egylete; nem akarnak oda belépni, mert ottan téves utra vezetőket látnak (nagy igazán) s ők pedig a helyes uton akarják haladni.

És most, két év eltelte után egy fiók-Gomperstnek eszébe jutott, hogy milyen alapon kell a koesimunkásokat szervezni, meg is indult a szervezkedés: 8 hónap alatt 24 tagot szerzett.

Nemcsak a kérdés, hogy belépjenek az International Unionba, vagy nem? Miután én is tagja akartam lenni a szervezetnek több gyűlésen ott voltam és figyelemmel kísértem az ott folyó dolgokat.

HIREK MILWAUKEEBŐL.

Dacára annak, hogy az idő már késő öszre jár, megtörtént Milwaukeeben az a csoda, hogy a sáskák özönével lepteik el a Michigan tó partján elterülő szép városunkat.

Október 26-án egy másik csoda szerencsétlenné tette városunkat. Az illető Aepfelbaum névre hallgat. Hitvallása szerint "Zsidó szocialista".

Október 26-án egy másik csoda szerencsétlenné tette városunkat. Az illető Aepfelbaum névre hallgat. Hitvallása szerint "Zsidó szocialista".

meg is jelöltem. 2-ször: Behetséges-e a mai aladott technikai rendszerben individualizmuson termelni? A midőn egy munkás csak egy kis részét állítja elő a termékeknek és a kli-

Nethersoll be akarta bizonyítani, hogy többségi határozatok szintén természetellenes törvények, mert a kisebbséget elnyomják. Erre ismét érveléssel bizonyítottam be, hogy a közös tanácskozás a nézeteket kristályozza és a vitakörzés által jellemezhető ki az eszme.

Nethersoll be akarta bizonyítani, hogy többségi határozatok szintén természetellenes törvények, mert a kisebbséget elnyomják. Erre ismét érveléssel bizonyítottam be, hogy a közös tanácskozás a nézeteket kristályozza és a vitakörzés által jellemezhető ki az eszme.

Nethersoll be akarta bizonyítani, hogy többségi határozatok szintén természetellenes törvények, mert a kisebbséget elnyomják. Erre ismét érveléssel bizonyítottam be, hogy a közös tanácskozás a nézeteket kristályozza és a vitakörzés által jellemezhető ki az eszme.

Nethersoll be akarta bizonyítani, hogy többségi határozatok szintén természetellenes törvények, mert a kisebbséget elnyomják. Erre ismét érveléssel bizonyítottam be, hogy a közös tanácskozás a nézeteket kristályozza és a vitakörzés által jellemezhető ki az eszme.

Nethersoll be akarta bizonyítani, hogy többségi határozatok szintén természetellenes törvények, mert a kisebbséget elnyomják. Erre ismét érveléssel bizonyítottam be, hogy a közös tanácskozás a nézeteket kristályozza és a vitakörzés által jellemezhető ki az eszme.

kapitalista osztály és a munkás osztály gazdasági és politikai érdekei azonosak. Nemde helyes felfogás tudományos szocializmus szempontról? Lewin elvtárs azután helyesen kimutatta a kettő között az ellentétet.

Ezeknek a szónokoknak s jünes más céljuk, mint hogy jó esengésű dollárokat az ellentéteket meg jobban kiéleltessék és zsiták a munkásosztály tagjai között. A mit a csuhások és a rabbi nem tudnak véghez vinni, ezt az Aepfelbaumok a szocializmus maszk alatt akarnak véghezvinni.

E helyen említem meg, hogy vasárnap alakult meg Milwaukeeban egy zsidó nyelvű szervezet az S. L. P. forradalmi lobogója alatt.

E helyen említem meg, hogy vasárnap alakult meg Milwaukeeban egy zsidó nyelvű szervezet az S. L. P. forradalmi lobogója alatt.

E helyen említem meg, hogy vasárnap alakult meg Milwaukeeban egy zsidó nyelvű szervezet az S. L. P. forradalmi lobogója alatt.

E helyen említem meg, hogy vasárnap alakult meg Milwaukeeban egy zsidó nyelvű szervezet az S. L. P. forradalmi lobogója alatt.

s összetéveszteni csak egy talvay napitárj vagy egy baptista kátéval lehetett volna, mert mindössze ennyiből állt a vezető ur házi könyvtára. Ezekből úgy tudott olvasni, mint a páncsolat — mintha csak kivülről tudta volna az egészet.

Vége eljött a dél. A gyári óra tizenkettőt ütött, az ebéd is kész volt már. A vezető ur úgy aludt, mint a bunda. Felesége valahogy felebresztette, mire kidüldelt, álmos szemekkel ült az ebédtálcán, lustán szuszogva a levest kanalazta.

— János, édes János, mi bajod, miért akarsz ütni? — Nem félj, nem téged, — hebegett János libegő hangon, — hanem ezt a borzasztó, ezt a szörnyű, félelmes bogarat itt. Képzeld csak, először a nyakamon mászott s nem tudtam mi az, azután láttam csak meg, midőn az orromhoz csapódott, onnan a tányéromra került s kevéssé hija, hogy le nem nyeltem.

— De hogy lehet egy bogártól ennyire megijedni s engem is úgy megijeszteni? — Hogy? Hogy? Csak kérdezd. Persze, te annak örülnél volna, ha lenyelve. Megettenéd a fias egeret is velem, te állott, te jó asszony! Juj, az a csunya állat! Hol van, hadd verjem agyon.

Keresni kezdték, végre megtalálták a folyosó végén lévő gyárkereszt zárt ajtaján és egy vadszőlő indához font halójában. A hogy szemébe ötlött a vezető urnak, bosszus hevében újra felemelte a seprűt. Most már igazán semmivé zusta volna szegény pókot, ha felesége meg nem fogja útsére emelt kezét.

TÁRCA.

A KERESZTES PÓK.

A "Népakarat" eredeti tárcája. — Irta Gaál Sándor.

A gyár-északi részén volt a vezető lakás. Magas deszkakerítés választotta el a piszkos aktárudartól. Az épület nem valami nagy, de elég szép, barátságos két szoba, konyha és egy kamrából állott.

Nem is lehetett őt máshol találni, mikor ideje volt, mint a diványon: hanyatt vágódott rajta s felségben pihent; nyugtázkodott. Közébe olyanokat ásitott, hogy még egy jól lakott kávéházban is becsületlenül vált volna. Olyankor büszkén, szinte gunyosan mondotta: — Most teremne csak ide a régi vezető, az az ostoba tökfélő, képzelmű, nemnyire sárgulna az irigységől, ha mindezt a jöletet látna, a mit itt tanáyzik. Ej, de mit is törődöm én tulajdonképpen vele? Említésre sem érdemes az a ronda, piszkos népesség. Amint szennyet hagytak itt, hogy egy szemétdomb is kelt volna belőle.

Bezegg másképpen van ma minden ragyog a tisztaságtól, kívül-belső egyaránt. — S mindez kinek az érdeme, — fordult hozzá felesége nyájas hízéssel, — ugy-e az enyém, édes Jánoskám? — A tiéd! — Nem fogod meg mindjárt a szád! Ki az ur a háznál, kérdem én? Felelj: én-e, vagy te? — Te vagy te, édes János! — válaszolt a felesége erőltetett félénkséggel.

REGÉNY.

A Pénz.

Irta Zola Emil.

(Folytatás.)

12

Saccard végül megértette, hogy a báróné részvényeket szeretne venni. Az urihölgy finom árca alól a szenvedélyes játékosnő kándikált ki. A Ladrucourt ház leánya, kinek öccs egykoron Antiochiát hódította meg, a diplomata neje, kit az idegenek világa tisztelettel süvegelt, játékdühében gyakran igen kezes szerepet játszott a pénzemberekkel. Aikai étek, szeméi szikráztak, egész teste remegett, mint ha forró vágy érné. Saccard elég naiv volt azt hinni, hogy ez a nő csak azért jött, hogy odaadja magát neki, a miért aztán jutalmul résztvehetne a vállalatban.

— Tapasztalataimmal szíves örömet segíteném, méltóságos asszonyom.

Közlebb tolta hozzá székét és megragadta kezét. A báróné azonnal kijázanodott.

Felállt. Felzudult benne a nemes vér és a nevelés.

— Ön tehát a főszakácsal meg volt elégedve?

Saccard meglepetve állt fel. Hát mit remélt ez a nő? Hogy teljesen ingyen fogja a részvények közé felvenni?

— Nagyon meg voltam elégedve és csakis a háztartásban beállott változás folytán bojszámítottam el.

Sandorff báróné egy pillanatig sem késlekedett.

Saccard az oldalajtócskáiig kísérté látogatóját, midőn azt egy beavatott kez hirtelen kinyitotta. Maxim jött ebédelni és mint a házhoz tartozó, a folyosóra érkezett. Felreált és szintén meghajította magát, hogy a báróné elémhessen mellette. De a mint kiment, felcaogott.

— Hát így kezdte vállalatát? Ezek az előzetes díjak, melyeket bevételek?

E pillanatban az inas lépett be, jelentvén, hogy Beauvilliers gréfné kíván elfogadtatni.

Midőn a grófné belépett, Maximot észre sem vette, mert a szék magas támlája elfedte őt. Saccard még jobban csodálkozott, midőn látta, hogy a grófné Alice leányát is elhozta, a mi a látogatást még ünnepélyesebbé tette. Izgatott udvariassággal tölt eléjük székeket, hogy tisztelgessenek ezzel is kifejezést adjon.

A grófné felénk kezdett bele, hogy látogatását kimagyarázza.

Beszéde folyamán elmondta, hogy a hercegné a Banque universelle említette előtte, mely a profán emberek szemében közönséges hitelbank lesz ugyan, de a beavatottak tudják, hogy oly magas célt jár, mely előtt a legaggódóbb lelkiismeretnek is el kell némiúlnia. Nem említette sem Jeruzsálemet, sem a pápát, de minden szavából kitűnt, hogy mily feltétlen bizalmat helyez az új bankba.

— Egy szóval, uram, — szolt most a grófné tovább, — én oly lépésre szántam el magamat, mely eddigéle ellenemre volt. Eddigéle azt hittem, hogy a mi rangunkbeli embereknek csak az ingatlan föld jövedelméből, a nagybirtokokból szabad élniük... Sajnos azonban, a nagybirtokok...

A grófné itt elpirult, mert most eddigéle titkolt elszegényedését kellett beismernie.

— ...ma már nem sokat érnek. Mj például nagyon megjártuk. Egyetlen bérletünk maradt.

Hogy a grófnét zavarba ne hozza, Saccard hevesen közbeszólt:

— Ugyan ki él ma a földbirtokból?... A régi idők latifundiumai elvesztették létjogosultságukat.

A grófné az ő büszke szomorúságában helyeslően bólintott.

— Néhány év alatt sikerült valamit megtakarítanom, öh!... egy nagyon kis összeget... Huszezer frankot, mely pénz nálam egy tükörfiókban nyugszik. Hát én is igen hálás lennék, ha az ön bankjából tíz-tizenkétezer frank értékű részvényeket tartana fenn számunkra. Akartam, hogy a leányom is velem jöjjön, mert nem titkolom ön előtt, hogy ez a pénz az övé.

Eddigéle Alice egy szót sem szolt még, de most gyöngéd módon tiltakozott:

— Ugyan, mama, az enyém! Hát van nekem valamim, a mi nem volna a mamáé is?

Saccard ott nagyon meglepett.

Mindkét részről való hajlongások között kísérté a hölgyeket és az előzobán keresztül vette ki őket, melyet üresnek gondolt. Csak mikor visszajött látott egy magas s látszólag a munkásosztályhoz tartozó férfit, ki gyönyörű tizennyolc éves leányt hozott magával.

— Mi az, mit akar?

A leány emelkedett fel előbb. A férfit megijesztette e rideg megszólítás és csak alig tudott hebegni.

— Megparancsoltam, hogy küldjenek el mindent, minek van önökön még itt?... Mondja meg legalább a nevét.

— Dejeienek hívják, uram, eljöttem Natália leányommal...

Itt a férfi újból megakadt s csak mikor Saccard türelmetlenkedve ki akarta tuszkolni az ajtót, csak akkor nyögte ki, hogy Karolina asszony már régen ismeri őt és ő mondta, hogy itt várjon.

— Ugy! Karolina asszony ajánlotta önt. Ezt mindjárt mondhatta volna... Lépjön be, de végezzünk hamar, mert nagyon éhes vagyok.

Dejeie egyelőre elmondta életörtét.

— Egyszóval, — szolt Saccard, — ön állást akar kapni?

Dejeie azonban mindent el akart mondani.

— A leányom abban a korban van most, hogy férjhez menjen. Kinálkozik is neki egy jó házasság, a könyökötő szomszédom fia, de ez az ember haterzer frankot kér, a mi tulajdonképpen nem sok. Még nem mondtam meg, hogy feleségem négy év előtt meghalt és megakarított filléreiből négyezer frankot hagytott hátra. De ez nem haterzer és a fiatal ember siet meg Natália is.

— Jól van, — szolt Saccard, ki mihamar felismerte ez ember becsületességét, kit azonfelül Karolina asszony ajánlott, — legközelebb megvásárolok egy újsgót és irodaszolgának fogom alkalmazni. Hagyja itt a címét és viszontlátásra!

— Az ur nagyon kegyes, — felelt Dejeie, — köszönettel elfogadom az állást, miután dolgoznom kell... De más kérésem volna... Karolina asszonytól és más részről is megtudtam, hogy barátainak s ismerőseinek is juttat a nyereségből... Ha tehát az ur oly kegyes volna és nekünk is adna részvényeiből...

Saccard most már másodízben érzett meghatótságot. Ha ez a becsületes ember már most eljött, mi lesz majd aztán, ha majd kezdetét veszik a reklámok? Meghatottan mosolygott az első kis részvényes felé. Benne látta a nagy siker előjelét.

— Megegyeztünk. Ön majd kap részvényeket.

— Az ur nagyon kegyes... — szolt Dejeie ragyogó arccal. — Ugy-e, fél év alatt nyervek négyezer frankomhoz még kétezeret? Mindjárt rendbe is hozhatom az ügyet, mert elhoztam ám a pénzt...

És zsebéből kivett egy borítékot, melyet odanyújtott Saccardnak. E bizalom láttára Saccard elbámolt és az a becsületes elhatározás érelelődött meg benne, hogy ezt a hívő embert is boldoggá teszi.

A második napon, október 5-én, Saccard Hamelin és Daigremont kíséretében elment Lelorain közgyűzőhöz, a Rue Sainte Anna-ba. Ez gyűzőkönyvet vett fel, mely szerint a „Banque universelle társaság” elnevezés alatt részvénytársaság alakult huszonöt millió alapítóké, beosztva huszonezer részvénybe, egyenkint ötszáz frank névértékkel, melynek csak negyede volt készpénzben befizetve. A társaság székhelye a Rue Saint-Lazare-ban volt. Az Orviedo-palotában. Az alapszabályok egy példányát az eredeti okiratnak megfelelően a jegyző irodájában tették le.

Mikor az urak lejöttek a jegyzőtől, szivarra gyújtottak és vidáman sétáltak a Chaussée d'Anti-nen. Az alakuló közgyűlést csak a következő héten tartották meg a Blanche-utcában, egy kis teremben, a hol valami vállalkozó apróbb képiállításokat szokott rendezni.

Saccard feltétlenül ragaszkodott ahhoz, hogy Hamelin elnököljön. Ott voltak az összes alapítók: Daigremont, Huret, Sedille, Kolb, Bohain marquis, mindegyikük a részvényesek élén, kik az ő rendeleteik szerint jártak el. Az igazgatótanácsot nyomban megválasztották: husztagból fog állani, kik az évi ötvenezer frankban megállapított tiszteletdíj felül, az alapszabályok egyik pontja értelmében, meg tíz százaléknyi jutaleket fognak huzni. Ez nem lévén megvetendő jövedelem, minden alapító az igazgató tanács tagja óhajt lenni: és így aztán Daigremont, Huret, Sedille, Kolb, Bohain marquis, valamint Hamelin, kit elnöknek akartak megtenni, a névsor elejére kerültek, még más tízennegygyel, a kik a részvényesek legengedelmesebb és legbecesebb tagjai közül kerültek ki.

(Folyt. köv.)

Ujra mást gondolt: mégis megteszem! Ilyen keserű csalódással élni nem kédes, jöjjön, a minék jönnie kell.

— Megölöm! Megölöm!... — liebge fogait összeszorította.

Asztalához ment, kivett belőle egy keskenyű, hegyes kést, melylyel eddig enni szokott s oldalzsebébe rejtve azt, a gyáros után ment. Meg is találta egy folyosó kanyarulatánál s az őt szintén észrevette és lépéseit meggyorsítva haladt, de a vezetője utólérté. Most következett a végzetes pillanat. A gyáros hirtelen sarok fordult és sápadt arccal, lelkendezve mondotta:

— Tudom, miért követ, Jármos. Meg lesz biztosan, sőt kijelentem önnek, hogy bizalmamat annyira megnyerte, hogy a mai naptól napi egy korona javításra tarthat igényt.

A javítás szó varázsszerűen csengett fülébe a vezetőnek, áthatotta egész valóját, úgy, hogy nem is tudta hirtelen, fin-e vagy leány s csak mikor felcsodult meglepetéséből, jutott észébe, hogy még meg sem köszönte.

— Köszönöm alásan, nagyságos ur.

— Jól van, Jármos, csak igyekezzék ezután is kiérdemelni megelégedésemet.

— Tölem telhetőleg, kérem alázatosan.

Alig várta a vezető ur, hogy az örvendetes hírt feleségével tudassa. Alig ért a küszöbre, már elkezdte újságotlani a javítást. Felesége lázas örömmel ölelte, esőkolta:

— Édes Jármos! te vagy a legjobb férj a kerek világban!

— Te meg a legáldottabb asszony! Beteljesült a jóslásod...

— Ugy-e, most látod, hogy a keresztes pök szerencsés volt?

— Igazad volt, édes Rózsám.

Minden jó volt, de a piros diványnak nem volt már becsülete, nem akart rádúlni a vezető ur, mindig sértette a szemét s egy szép napon türe aprította. Nemskóra egy újat vettek, de nem a folyosóra, hanem az első szobába állították. Az nem volt piros, hanem zöld. Miért? Mert a zöld szín — azt mondják — egészségesebb a szemnek...

EGYLETI HIREK.

XXIX. Oszt. havi jelentése. Folyó hó 17-én tartott havi ülésén a rendezés jelentésében kívül fontosabb ügyeket nem tárgyaltunk. Helyiségünkben nem néz az eszmének terjesztése, de minden akadály ellenére is lassan haladunk előre. A Népakaratnak szerzünk 1 féléves új és egy egész éves folytatolagos előfizetőt. Taglétszám 15; pénztári állomány \$8.14. A munkaviszonyok ez idő szerint meglehetősen. Turóczy Pál, biz. férti.

A Brooklyni Szoc. Munkás Szerv. december hó 1-én, azaz vasárnap délután fél 3 óraker helyiségében, 5 Boerum Street, **felolvasást rendez.** Tárty: Reform és forradalom. Előadó: Fáy János.

A Pittsburg és környéki Szoc. Munk. Szerv. 1907 november 28-án csütörtökön (Thanksgiving day) az East Pittsburg Turner Hallban, Electric Ave., színi előadással egybekötött **táncmulatság** rendez. Színrekerül a **PRÓBAHÁZASSÁG**. Belépődíj nőknél 25 c. férfiaknak 50 c. Kezdeté este 7 1/2 óraker.

A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. II-ik oszt. november hó 30-án a Hunyady Hall helyiségében (404 E. 64. st.) szórakoztató műsorral egybekötve **táncmulatság** rendez.

Figyelem.
A Munk. Betegs. Szöv. XVII. osztálya november 27-én, Thanksgiving Day előestéjén a Mercantile Hall összes termében (849 N. Franklin Str.) Táncmulatsággal egybekötött színelőadást rendez. Ez alkalommal színe kerül itt először a „Kurus Furfang”, eredeti népszíni dalokkal és táncal, 3 felvonásban. A Philadelphia és környéki magyarországi tisztelettel meghívja a rendezőszé.

A Buffalói Magyar Szoc. Munk. Szerv. és a Munk. Betegs. Szöv. IX. oszt. 1907 november 28-án (halaadás napján Green Street 930, a Metelski-féle nagytaromban) a hid mellett) énekkel, szavalatokkal egybekötött nagy **táncmulatság** rendez. Belépődíj 25 cent. Kezdeté d. u. 2 óraker.

ELŐLEGES JELENTÉS.
A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. 1907 december 24-én, kedden este a „Manhattan Lyceum”-ban (66-68 E. 4th st.) színelőadással egybekötött táncmulatság rendez. Színe kerül:
BÉNI BACSI
eredeti vigjáték 3 felvonásban. Irta: Beóthy László. Bővebbet lásd a plakátokon.

ELŐLEGES JELENTÉS.
A St. Louisi Marx Károly Munk. Önképző egyesület 1907 december 31-én a Concordia Club Hall-ban (1441 Chouteau Avenue)
SZILVESZTER-ESTÉLYT RENDEZ.
Belépő díj 25 cent. — Kezdeté este 8 óraker

Az Allegheny és környéki Szoc. Munkás Szervezet és a Munkás Bs. Szöv. XXIII. osztálya 1907 december 12-én, csütörtökön, az Allegheny Arion Hallban, Chartiers Street,
NAGY BÁLT RENDEZ.
Belépődíj férfiaknak 50c. Kezdeté este 7 1/2 óraker.

Hirschl Mór elvtárs eljegyezte **Gidáh Aranka** kisasszonyt. (San Francisco.)

Az Allegheny és környéki Szoc. Munkás Szervezet és a Munkás Bs. Szöv. XXIII. osztálya 1907 december 12-én, csütörtökön, az Allegheny Arion Hallban, Chartiers Street,
NAGY BÁLT RENDEZ.
Belépődíj férfiaknak 50c. Kezdeté este 7 1/2 óraker.

Hirschl Mór elvtárs eljegyezte **Gidáh Aranka** kisasszonyt. (San Francisco.)

CÉLOK ÉS ESZKÖZÖK.

A SZTRAJK KÉRDÉSÉHEZ.

A naiv polgári fellegás úgy tekint az anarchizmust, mint a szocializmus egy fokozatát, annál valami radikálisabbat és forradalmibbat — a kik a burzsoáziaukat ezt a fellegását leghévesebben képviselik — azok magukat az anarchistáknak.

Az anarchizmus pedig lényegileg ellené a szocializmusnak, nem hogy annak fokozata volna, hanem ellené, amennyiben oly elvet juttat kifejezésre, mely már fogalmilag is a legélesebb ellentétben áll a szocializmus által kifejezésre juttatott szociális szempontokkal s ez az individualizmus: az egyéniség kultusza, s főleg az egyéni szabadság, a miben ismét veszedelmesen megegyezik a polgári állásponttal: a „laissez faire”, a liberalizmust ideálként felállító burzsoáziaival.

Az anarchista ideálokkal dolgozik: szabadsággal, boldogsággal, harmoniával; a szocialista tényekkel: gazdasági örökkel, a mi a kettőben közös, az a kommunizmus elve, de míg az anarchia ezt alapnak, eszközként tekint a boldogsághoz és az egyéni erőfelfejtéshez, addig a szocializmus oly célnak, melyet meg kell változtatni: nem ábrándozik az aután jövő társadalom megrajzolásával, hanem dolgozik, rendszeresen és tudatosan ezen program megvalósításán nem azért, hogy az egyéni boldogságot teremtesse meg, hanem, hogy a társadalom irányban folyó felismert fejlődését elősegítse és a jelenlegi társadalmi rendet megszüntetve, a **szociális** békét s az osztályharoktól megszabadított társadalmat teremtesse meg.

„A filosofáló anarchizmus — mondja Roller*) — sohasem válhatott tömegmozgalommá, arra volt és van ez kárhóztatva, hogy irodalom és szépségért lelkesedő rajongók és ideáléisták egy kis szektája maradjon, a kik az eszme miszticizmusától megittasodtak.

Egész más lesz az eset akkor, ha az anarchizmus valóságos forradalmi munkásmozgalommá válik és a jelen gyakorlati kérdéseivel foglalkozik — mihelyt pozitív eredményeket küzd ki a proletáriátus részére még a jelenben.”

Igaz, hogy ez annyira „más eset”, hogy lényegileg ellenkezője az anarchia által bevett és elismert taktikának és mint elv teljesen azonos a szocialdemokráciának — még pedig a pillanatnyi előnyök nyomtatékos hangsúlyozását tekintve, nem is a legradikálisabb szocialdemokráciának álláspontjával, de ettől eltekintve is a forradalmat kis csatározások szakadatlan láncolatának képzeli el: kisebb, nagyobb és legnagyobb sztrájkok formájában, mely a szociális generálsztrájkban tetőpontját és célját éri el. Így halad a jelen gazdasági-forradalmi

küzdelmének fejlődése, a folytonos pillanatnyi eredményekkel egyidejűleg... mintegy magától a győzelmes generálsztrájk, mint a fejlődés eredménye, a cél felé”. Tehát a generálsztrájk a cél!

Mig az előbb láttuk, hogy a szabad egyéni érvényesülésre törekvésnek a kommunizmus, a **szocialista cél** csak **eszköz**, addig a generálsztrájk, mely mint eszköz, ilyen tekintélyes helyet foglal el a szocializmus fegyvertárában, az anarchizmusnál **cél** lép elő.

„A proletáriátus harci fegyverét a gazdasági viszonyok irányítják. A mindinkább halmozódó és központosító töké mind tökéletesebb fegyvertet követel meg a munkásosztály részéről. Ezen szempontból kell tekintenünk a sztrájkot is, mint egyik eszközünk a kizsákmányolók osztálya ellen.

A sztrájk alatt — úgy mond Bernstein — régebben és még ma is a munkabeszüntést értették a munkaviszonyok megszakítása és nem végképen megszüntetés értelmében.

A sztrájk és kiegészítője a bojkott termékeny gazdasági fegyverekké válhatnak. Ha a szakma szervezkedés a szaktársak nagy tömeget egyesíti, úgy **egész vállalatok sorsa van állandóan a kezében**. Ezen hatalom alkalmazásával szemben a vállalkozók ugyancsak egyesülést áltál védekeznek. De ez nem minden iparban elég erős ahhoz, hogy az egyes vállalkozót oltalmazza, ha a munkásgyűlés komolyan az ő gazdasági megsemmisítést tüzte ki célul. Mert a munkások szolidaritása végtére mégis csak összefoglalóbb, mint a vállalkozóké, mert az osztályhelyzet egyenlősége nagyobb amazoknál és tömeges kizárások az egy bizonyos terjedelmű politikai okokból fognak megtiltani... Nem a vállalkozók anyagi érje, hanem a magánvállalatok társadalmi funkciója az, a mely a szakszervezetek gazdasági tevékenységének háttér szab. Az a szakszervezet, mely az összes egy szakmához tartozókat egyesíti, épen ezért hajlandó is lesz oly vállalat életét meghosszabbítani, mely még valamely társadalmilag szükséges hivatást tölt be, azaz termelésben és forgalomban oly szolgáltatást teljesíteni, melyek számára még nincsenek más, azok átvételére alkalmas szervek.

Ez jelöli meg azon korszakot, hol a sztrájk megszűnt figyelemre méltó szerepet játszani mint a gazdasági harc fegyvere. És miként a gazdasági demokrácia, a maga fejlődésében feleslegessé fogja tenni az ipari sztrájkot, azonképen a megvalósított politikai demokrácia meg fogja szüntetni a politikai sztrájkot mint forradalmi eszközt.”

Ezen néhány tömör mondatban benne van a sztrájk, mint eszköz, a maga egész szocialis, gazdasági és politikai jelentőségében, benne van a sztrájk fejlődés történeté és jövőd irányja, melynek praktikus megvalósítását épen itt Amerikában kezdeményezte a gazdasági szervezkedésnek eddig legtekélyesebb és legforradalmibb forróját: az **industrial unionizmus**.

*) L. Die direkte Aktion 61. l.

